

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Arengukomisjon

2013/2060(INI)

24.4.2013

ARVAMUS

Esitaja: arengukomisjon

Saaja: majandus- ja rahanduskomisjon

Maksupettuse, maksudest kõrvalehoidumise ja maksuparadiiside vastane võitlus
(2013/2060(INI))

Arvamuse koostaja (*): Eva Joly

(*): Kaasatud komisjon – kodukorra artikkel 50

PA_NonLeg

ETTEPANEKUD

Arengukomisjon palub vastutaval majandus- ja rahanduskomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. rõhutab, et aastatuhande arengueesmärkide saavutamiseks tuleb arenguriikides maksutulu paremini ära kasutada ja seda kindlustada, kuna see on paremini prognoositav ja jätkusuutlikum kui välisabi ning aitab vähendada võlga; märgib siiski, et SKP ja maksuressursside suhe on madal enamikes arenguriikides, kes usaldusväärse riigirahanduse süsteemi kehtestamise käigus seisavad silmitsi sotsiaalsete, poliitiliste ja administratiivsete probleemidega, mis muudavad nad eriti vastuvõtlikuks füüsilisest isikust maksumaksjate ja äriühingute poolt toime pandavale maksudest kõrvalehoidumisele ja maksustamise vältimisele;
2. juhib tähelepanu asjaolule, et raha ebaseaduslik väljavool on üks olulisemaid arenguriikide võla põhjuseid, kuid samas on agressiivne maksuplaneerimine vastuolus ettevõtete sotsiaalse vastutuse põhimõtetega;
3. märgib, et paljude arenguriikide maksusüsteemid ei ole kooskõlas rahvusvaheliste standarditega (nõrk maksualane pädevus ja ebatõhus maksude haldamine, kõrge korruptsioonitase, ebapiisav võime rajada ja käigus hoida hästitoimivaid maksuregistreid jne); palub ELil tõhustada oma abi arengukoostöö rahastamisvahendi ja Euroopa Arengufondi raames maksuhalduse alal ning rahvusvahelise maksupettuse ja ülemäärase optimeerimise probleemiga tegelemisel, aidates arenguriikidel tõhusama maksuhalduskoostöö kaudu välja arendada suutlikkus sobimatud teguviisid tuvastada ja nende eest karistada; samuti leiab, et tuleks ette näha toetus maksuparadiisidest arenguriikide majanduslikuks restruktureerimiseks;
4. kiidab heaks esimesed selles suunas tehtud sammud, nimelt ülemaailmse foorumi vastastikused eksperdihinnangud maksudest kõrvalehoidumise kohta; on siiski arvamusel, et kui keskenduda OECD nn nõudmise peale töötavale infovahetussüsteemile, ei ole ülemaailmse foorumi standardid piisavalt tõhusad ebaseaduslike rahavoogude piiramiseks;
5. väljendab heameelt selle üle, et komisjon on pühendunud automaatse infovahetuse edendamisele, millest saab tuleviku Euroopa ja rahvusvaheline standard läbipaistvuse ja teabevahetuse alal maksuküsimustes; nõuab veel kord OECD raamistikust kaugemale ulatuvate meetmete võtmist ebaseaduslike rahavoogude, maksudest kõrvalehoidumise ja maksustamise vältimisega tegelemiseks, võttes arvesse seniste meetmete erinevaid puudusi; kritiseerib asjaolu, et OECD kustutab valitsused oma mustast nimekirjast juba siis, kui need üksnes lubavad järgida teabevahetuse põhimõtteid, ilma et oleks tagatud kõnealuste põhimõtete tegelik järgimine; on samuti seisukohal, et nõue, mille kohaselt tuleb mustast nimekirjast kõrvaldamiseks sõlmida kokkulepped 12 muu riigiga, on meelevaldne, kuna see ei tugine mitte mingisugustele kvalitatiivsetele näitajatele, mis võimaldaksid heade haldustavade kohaldamist objektiivselt hinnata;
6. samuti kritiseerib ülemaailmse foorumi standardite liigset leebust säilitamisele kuuluva teabe kvaliteedi osas (nt puudub nõue avalikustada tegelik tulusaaja; puuduvad õiguslikud vahendid, et võidelda teabe andmisest keeldumise või sellega viivitamise vastu taotluse

korral; teabe saamisel vajadus sõltuda erasektori esindajatest, mitte avalikest registritest, jne); usub, et ülemaailmse foorumi vastastikuste eksperthinnangute protsess oleks märksa efektiivsem, kui väliseksperdid osalesid kõikides selle etappides;

7. nõuab taas kord, et sõlmitaks rahvusvaheliselt siduv, mitmepoolne ja automaatne maksuinfo vahetamise kokkulepe, mis hõlmaks ka ühinguid ja sihtasutusi ning sisaldaks sanktsioone nii koostööst keelduvate jurisdiktsioonide kui ka finantsasutuste suhtes, mis toimivad koos maksuparadiisidega; nõuab tungivalt, et EL rakendaks samalaadseid meetmeid, nagu on USA seadus maksuparadiiside kuritarvituste lõpetamise kohta, ning kaaluks võimalust võtta panganduslitsents nendelt finantsasutustelt, kes teevad koostööd maksuparadiisidega; kutsub komisjoni üles tegema ettepaneku rangetel kriteeriumidel põhineva Euroopa maksuparadiiside musta nimekirja loomiseks ning tegema ettepaneku Euroopa karistuste kohaldamise korra loomiseks mittevastavuse korral või tõhustatud koostöö jaoks, kui ELi lähenemisviis ei ole võimalik;
8. tuletab meelde, et läbipaistvuse suurendamine maksuküsimustes hõlmab ka äriühingute, sihtfondide ja sihtasutuste omanike ja tulusaajate väljaselgitamist;
9. märgib, et maksudest kõrvalehoidumist ja rahapesu hõlbustavad usaldusfondid ja äriühingute teenuse pakkujad, kuna nad võimaldavad luua struktuurid, mis võtavad tulusaajatelt oma tegude ja kohustuste eest vastutuse, sealhulgas maksuameti, võlausaldajate ja inimõiguste rikkumiste ohvrite ees; on seisukohal, et äriühingute teenuse pakujatelt tuleks nõuda nõuetekohast hoolsust, et nad vastavalt rahapesu vastastele eeskirjadele tuvastaksid täpselt teabe tegeliku tulusaaja kohta; samuti leiab, et ettevõtetal peaks olema lubatud lülituda mõnda jurisdiktsiooni ainult siis, kui neil on selles jurisdiktsioonis oluline majanduslik sisu (näiteks personal ja müük);
10. täheldab, et usaldusfonde kasutatakse sageli maksudest kõrvalehoidumise kanalitena; märgib aga murelikult, et enamik riike ei nõua õiguslike korralduste registreerimist; kutsub ELi üles looma eeltingimusena maksude vältimise vastaseks võitluseks Euroopa usaldusfondide ja teiste salajasust pakkuvate üksuste registrit;
11. juhib tähelepanu asjaolule, et ÜRO uimastite ja kuritegevuse vastu võitlemise büroo andmetel pestakse maailmas igal aastal raha hinnanguliselt summas, mis võrdub 2–5%-ga maailma SKPst ehk 800 miljardi kuni 2 triljoni USA dollariga;
12. rõhutab, et korrupsioonivastane võitlus on maksuhalduse suutlikkuse tõstmise lahutamatu osa; nõuab täies mahus Merida korrupsioonivastast konventsiooni (2003) rakendamist;
13. toetab täielikult komisjoni ettepanekut märkida selgesõnaliselt ära maksukuriteod kui rahapesu eelkuriteod, mis on kooskõlas rahapesuvastase töökonna 2012. aasta soovitusetega; nõuab tungivalt, et EL parandaks tegelikult kasusaavat omanikku käsitleva teabe ja rahapesuvastase kliendi hoolsust käsitleva menetluste läbipaistvust; nõuab, et üle kogu Euroopa oleksid rahapesu-alased õigusrikkumised ühtselt määratletavad, ning nõuab rahapesuvastase töökonna nõuete täielikku kohaldamist tõhusa järelevalve ja tõsiseltvõetavate karistuste abil;
14. rõhutab, et vale hinnaga kauplemine on raha ebaseadusliku väljavoolu üks peamisi käigushoidjaid, kuid tõdeb ka, et selle probleemiga toimetulekuks reaalturuväärtuse

põhimõtte rakendamisel on oma piirangud, probleemid ja raskused, ning seda eriti arenguriikides; peab vajalikuks, et komisjon töötaks välja konkreetset ettepanekud, mis aitaksid G20 riikidel, OECD-l, ÜRO-l ja WTO-l kaaluda ulatuslikumat näitajate ja meetodite kogumit vale hinnaga kauplemise vastu võitlemiseks, muu hulgas USA nn võrreldava kasumi meetodeid, mis on andnud häid tulemusi ebaõigete hindadega tehingute kindlakstegemisel;

15. juhib tähelepanu sellele, et rõhudes rahvusvaheliste maksuprobleemidega tegelemisel pigem kahe- kui mitmepoolsele lähenemisele, riskitakse sellega, et topeltmaksustamise vältimise lepingud hakkavad soodustama siirdehindade teket ja õigusnormide meelevaldset rakendamist; palub seetõttu komisjonil hoiduda selliste kokkulepete edendamisest maksualase teabevahetuse lepingute sõlmimise asemel, kuna need toovad enamasti kaasa saamata jäänud tulu arenguriikides, sest kinnipeetava maksu määr dividendidelt, intressilt ja litsentsitasudelt võib olla madalam;
16. märgib murelikult, et paljud arenguriigid satuvad läbirääkimistel väga nõrgale positsioonile selliste välisinvestorite suhtes, kes otsivad endale maksusoodustusi ja erandeid; leiab, et suurte investeringute korral peaksid ettevõtted võtma täpseid kohustusi oma projekti positiivse kõrvalmõju suhtes kohaliku ja/või riigi majandusliku ja sotsiaalse arengu valdkonnas;
17. rõhutab, et rahvusvaheliste ettevõtete finantsaruandluse ebapiisav läbipaistvus on üks peamisi tegureid, mis lihtsustab rahvusvahelist maksudest kõrvalehoidumist ja maksustamise vältimist; nõuab, EL püüdleks selle poole, et senised raamatupidamisstandardid Rahvusvaheliste Raamatupidamisstandardite Nõukogus vaadataks üle ja et korrapärane aruandlus riikide kaupa muutuks rahvusvaheliste ettevõtete jaoks rahvusvaheliseks raamatupidamisstandardiks;
18. tuletab meelde, et võimalus avastada ja vastutusele võtta maksuseaduste rikkujaid sõltub olulisel määral andmete kättesaadavusest ja andmete kvaliteedist; rõhutab, et maksudest kõrvalehoidumise ja maksustamise vältimise strateegia peaks sisaldama nii riikliku kui ka rahvusvahelise tasandi meetmeid, nagu näiteks mõne ettevõtte vale hinnakujunduse paljastamise puhul on vaja hästi toimivat piiriülest teabevahetust siseriiklike maksuametite, audiitorite ja välisriikide ametivõimude vahel;
19. kutsub ELi üles täiustama tehnilist abi arenguriikides, et võidelda siirdehindadega manipuleerimise vastu ning suurendama oma maksualast koostööd, julgustades Aafrika maksuhaldusfoorumit tugevdama maksude mobiliseerimist ja demokraatlikku valitsemistava Aafrikas;
20. rõhutab, et olukorras, kus ekspordi tulud sõltuvad tooraine hinna kõikumisest, on oluline anda arenguriikidele poliitilist ruumi, et nad saaksid suurendada oma vastupanuvõimet välistele löökidele ja rakendada antitsükklilisi tegevuskavasid majanduse ergutamiseks, võimaldades neil kasutada näiteks ekspordi maksustamist.

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	23.4.2013
Lõpphääletuse tulemus	+: 24 -: 0 0: 0
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Michael Cashman, Ricardo Cortés Lastra, Nirj Deva, Leonidas Donskis, Charles Goerens, Eva Joly, Filip Kaczmarek, Gay Mitchell, Norbert Neuser, Bill Newton Dunn, Andreas Pitsillides, Jean Roatta, Michèle Striffler, Alf Svensson, Keith Taylor, Patrice Tirolien, Ivo Vajgl, Anna Záborská, Iva Zanicchi
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Enrique Guerrero Salom, Cristian Dan Preda, Judith Sargentini, Jan Zahradil
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed (kodukorra art 187 lg 2)	Victor Boștinaru